

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA REGIONÓW 2017

Województwo dolnośląskie

prof. dr hab. Hanna Godlewska-Majkowska

dr Agnieszka Komor

dr Tomasz Pilewicz

dr Dariusz Turek

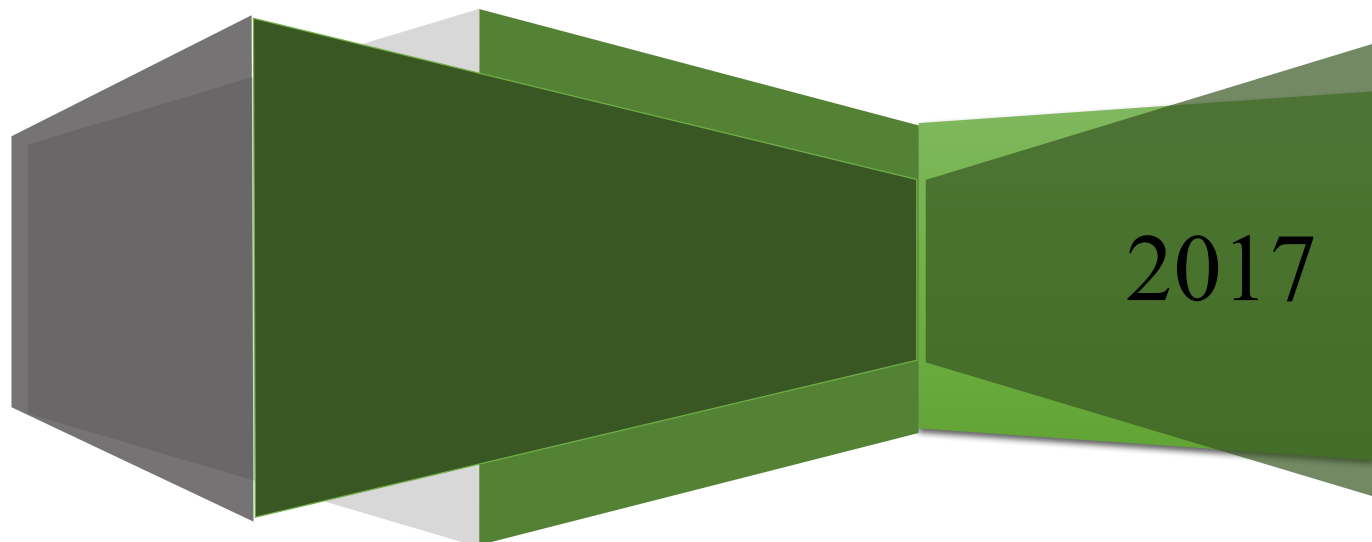
dr Patrycjusz Zarębski

mgr Mariusz Czernecki

mgr Magdalena Typa

Raport przygotowany na zlecenie
Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu S.A.
w Instytucie Przedsiębiorstwa Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie

Warszawa, listopad 2017

Polska Agencja
Inwestycji i Handlu
Grupa PFR

Polska Agencja
Inwestycji i Handlu
Grupa PFR

Polska Agencja Inwestycji i Handlu S.A. działa na rzecz zwiększenia napływu inwestycji do Polski, rozwoju polskich inwestycji zagranicznych oraz intensyfikacji polskiego eksportu.

Wspierając przedsiębiorców, Agencja pomaga w pokonywaniu procedur administracyjnych oraz prawnych dotyczących konkretnych przedsięwzięć. PAIH pomaga m.in. w opracowaniu rozwiązań prawnych, znalezieniu odpowiedniej lokalizacji, wiarygodnych partnerów oraz dostawców.

PAIH realizuje programy dedykowane ekspansji na rynki perspektywiczne: Go China, Go Africa, Go Arctic, Go India, Go ASEAN oraz Go Iran. W celu bezpośredniego wsparcia polskich firm na miejscu inwestycji, Agencja sukcesywnie uruchamia oddziały zagraniczne.

Szczegółowe informacje na temat usług oferowanych przez PAIH dostępne są na stronie: www.paih.gov.pl

WSTĘP

Niniejszy raport powstał na zamówienie Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu jako kolejna edycja raportów atrakcyjności regionów. Raporty te są corocznie publikowane od 2008, co jest efektem wykorzystania w praktyce gospodarczej badań naukowych prowadzonych od 2002 roku, pod kierunkiem prof. dr hab. H. Godlewskiej-Majkowskiej w Szkole Głównej Handlowej, w Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, w Instytucie Przedsiębiorstwa. Wszyscy Autorzy stanowią trzon zespołu, rozwijającego metodykę pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej regionów.

Raport składa się z kilku części. W pierwszej z nich zaprezentowano w sposób syntetyczny gospodarkę województwa dolnośląskiego, zwracając uwagę na jego potencjał społeczno-gospodarczy oraz poziom i strukturę gospodarki. W tej części opracowania znajduje się tabelaryczne syntetyczne ujęcie najważniejszych informacji społeczno-gospodarczych uwzględniających ocenę atrakcyjności inwestycyjnej. Następnie zaprezentowano pozycję województwa na tle innych regionów Polski i Unii Europejskiej, zwracając szczególną uwagę na najważniejsze dla regionu rodzaje przemysłu oraz sektory wysokiej szansy.

Drugą część raportu poświęcono ukazaniu wewnętrznego zróżnicowania atrakcyjności inwestycyjnej województwa dolnośląskiego w skali powiatów i gmin. W tym celu wykorzystano wyniki badań naukowych Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie odnoszące się do wszystkich gmin i powiatów w Polsce, co czyni zaprezentowane oceny dolnośląskich powiatów i gmin porównywalnymi z ocenami innych jednostek w pozostałych województwach Polski.

Trzecia część raportu jest poświęcona prezentacji wiodących instytucji otoczenia biznesu w województwie ze wskazaniem rodzaju wsparcia dla inwestorów. Następnie ukazane jest rozmieszczenie i efekty działalności specjalnych stref ekonomicznych w województwie na podstawie zezwoleń ważnych na koniec 2016 r.

Raport wieńczy aneks, w którym ujęto zestawienie tabelaryczne ocen atrakcyjności inwestycyjnej dla powiatów i gmin województwa. Zawiera on również tabelaryczne zestawienie efektów funkcjonowania Specjalnych Stref Ekonomicznych.

W pracy zastosowano dwa podejścia do atrakcyjności inwestycyjnej. Wyróżniono **potencjalną atrakcyjność inwestycyjną** definiowaną jako zespół regionalnych walorów lokalizacyjnych, które mają wpływ na osiąganie celów inwestora (np. w postaci kształtowania się kosztów prowadzonej działalności gospodarczej, przychodów ze sprzedaży, rentowności netto oraz konkurencyjności danej inwestycji).

Ponadto zastosowano pojęcie **rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej**, rozumianej jako zdolność regionu do wykreowania satysfakcji klienta - inwestora i wywołania absorpcji

kapitału finansowego i rzeczowego w formie inwestycji. Można ją mierzyć za pomocą efektywności poniesionych nakładów kapitału.¹

Wskaźniki potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej w wersji podstawowej (PAI1) oceniają walory lokalizacyjne regionów. Są one obliczane dla jednostek różnych szczebli podziału statystycznego (gminy, powiaty, podregiony, województwa). Wskaźniki odnoszą się do całości gospodarki narodowej oraz do poszczególnych wybranych sekcji gospodarki: C - przemysłu przetwórczego, G - handlu i napraw, I - zakwaterowania i gastronomii, M - działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej. Sekcje te stanowią trzon gospodarki regionalnej.

W raportach oprócz wskaźników PAI1 wykorzystano wskaźniki skonstruowane wyłącznie dla województw, w oparciu o wiele cech dostępnych od poziomu województw. Umożliwiają one znacznie szerszy kontekst ocen atrakcyjności inwestycyjnej w porównaniu do wskaźników PAI1. Są to wskaźniki grupy PAI2, opracowane na potrzeby oceny atrakcyjności inwestycyjnej w ujęciu ogólnym, czyli dla gospodarki narodowej a także w odniesieniu do ww. sekcji gospodarki.

Ponadto w raporcie wykorzystano oceny rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej (RAI), nawiązującej do napływu kapitału inwestycyjnego oraz efektów inwestycji, rozpatrywanych z punktu widzenia produktywności i efektywności poniesionych nakładów. Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna (RAI) może być odnoszona do poziomu województw ze względu na dostępność danych statystycznych.

Zaproponowane miary są przedmiotem corocznej ewaluacji, dzięki konsultacjom z instytucjami obsługującymi inwestorów zagranicznych, jak i bezpośrednim kontaktom zespołu z jednostkami samorządu terytorialnego oraz organizacjami przedsiębiorców. Z opisem metodycznym pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej regionów Polski oraz powiatów i gmin można zapoznać się na stronie **Instytutu Przedsiębiorstwa Szkoły Głównej Handlowej** (<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KNoP/struktura/IP/struktura/ZOB/>), a także w licznych publikacjach naukowych i ekspertycznych.

---

¹ Szerzej na ten temat m.in. w: *Atrakcyjność inwestycyjna regionów Polski jako źródło przedsiębiorczych przewag konkurencyjnych*, praca zespołowa pod red. H. Godlewskiej-Majkowskiej, Studia i Analizy Instytutu Przedsiębiorstwa, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2012; H. Godlewska-Majkowska, *Polish regions and their investment attractiveness in the EU*, w: *POLAND Competitiveness Report 2013. National and Regional Dimensions*, M. Weresa (editor), Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2013, s. 299-316.

1. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARKI REGIONALNEJ WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

Województwo dolnośląskie należy do trzech najbardziej atrakcyjnych inwestycyjnie regionów Polski obok województw mazowieckiego i śląskiego.

Jego atutami są:

- wysoki poziom rozwoju gospodarczego, znacznie przekraczający średnią krajową,
- bardzo korzystne położenie geopolityczne, z uwagi na sąsiedztwo Niemiec i Republiki Czeskiej, a także atrakcyjne położenie względem rynków zbytu tworzonych przez aglomeracje praską, berlińską i warszawską,
- bardzo dobrze rozwinięta infrastruktura transportowa (drogowa, kolejowa, wodna, lotnicza) i teleinformatyczna:
  - dogodne połączenia drogowe: autostrada A4, drogi międzynarodowe E40, E36, E65 i E67,
  - rozbudowany system linii kolejowych: międzynarodowe linie kolejowe: E30 i E59,
  - dobrze rozwinięta sieć transportu wodnego (system wodny Odry umożliwia transport barkami rzeczny z Dolnego Śląska do zespołu portowego Szczecin – Świnoujście, a poprzez kanały Odra -Sprewa i Odra – Hawela, Dolny Śląsk został włączony do systemu żeglugi śródlądowej Europy zachodniej),
  - port lotniczy Wrocław-Strachowice im. Mikołaja Kopernika, umożliwiający połączenia zagraniczne z Frankfurtem, Monachium, Londynem, Kopenhagą, Mediolanem, Dublinem, Nottingham, Dortmundem, Shannon, Glasgow, Liverpooliem, Sztokholmem, Cork oraz Rzymem,
  - bardzo dobry dostęp do Internetu (pod tym względem województwo należy do najwyższej ocenianych regionów w Polsce),
- obecność licznych uczelni wyższych, wśród których licznie są reprezentowane najlepsze w Polsce jednostki naukowe,
- bogactwo kulturowe (liczne zabytki, wśród których na wyróżnienie zasługują: Hala Stulecia we Wrocławiu oraz Kościoły Pokoju w Świdnicy i Jaworze – obiekty światowego dziedzictwa UNESCO) i walory przyrodnicze (Sudety, Przedgórze Sudeckie) stwarzają podstawy dla rozwoju usług turystycznych
- wysoki poziom rozwoju przemysłu, co uwidacznia specjalizacja tego regionu w prowadzeniu nowoczesnych rodzajów produkcji przemysłowej (przemysł środków transportu, farmaceutyczny, elektronika użytkowa, sprzęt AGD i RTV),
- wysoko rozwinięte rolnictwo, w tym szczególnie produkcja roślinna, stanowiąca fundament rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego,
- liczne podstrefy ekonomiczne, oferujące dogodne warunki prowadzenia działalności gospodarczej inwestorom.

Zbiorczą charakterystykę województwa zawiera tabela 1.

Tabela 1. Ogólna charakterystyka gospodarki województwa dolnośląskiego

Wyszczególnienie		Województwo dolnośląskie	Polska	Udział procentowy województwa w wielkości krajowej
Potencjał rynkowy				
PKB per capita w 2014 r. (zł/osoba)		50 031	44 686	-
Liczba ludności (osoby stan na 31 XII 2016)		2 903 710	38 432 992	7,6%
Potencjał zasobów pracy				
Absolwenci szkół wyższych w 2016 r. (osoby)		33 458	364 399	9,2%
Absolwenci szkół średnich w 2016 r. (osoby)		17 386	268 502	6,5%
Liczba pracujących w 2016 r. (tysiące osób)		1 237	16 197	7,6%
Struktura pracujących w 2016 r.		sektor rolniczy 4%	10,6%	
		sektor przemysłowy 36,5%	31,4%	
		sektor usługowy 59,4%	58,0%	
Nakłady inwestycyjne i kapitał spółek z udziałem kapitału zagranicznego w województwie				
Nakłady inwestycyjne w 2015 r. (mln zł)		5 468,7	83 788,9	6,5%
Kapitał spółek w 2015r. (mln zł)		16 875,2	203 897,8	8,3%
Specjalne strefy ekonomiczne w województwie				
– Kamiennogórska – Legnicka – Tarnobrzeska – Wałbrzyska				
Oceny wyróżniające województwo dolnośląskie wg PAI2 i RAI (klasa A, B i C)				
Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna PAI_2		Gospodarka narodowa klasa A Przemysł kapitałochłonny klasa A Przemysł pracochłonny klasa A Handel i naprawy klasa A Zakwaterowanie i gastronomia klasa A Działalność profesjonalna naukowa i techniczna klasa A		
Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna RAI		Gospodarka narodowa klasa B Przemysł klasa A Handel i naprawy klasa B Zakwaterowanie i gastronomia klasa C Działalność profesjonalna naukowa i techniczna klasa B		
Wyróżnione powiaty i gminy wg PAI1_GN				
Powiaty	Klasa A	lubiński, m. Jelenia Góra, m. Legnica, m. Wrocław, polkowicki, wrocławski		
	Klasa B	głogowski, świdnicki, zgorzelecki		

Gminy	Klasa A	Bielawa (m), Bogatynia (m-w), Boguszów-Gorce (m), Bolesławiec (m), Brzeg Dolny (m-w), Chojnów (m), Czernica (w), Długołęka (w), Duszniki-Zdrój (m), Dzierżonów (m), Głogów (m), Grębocice (w), Gromadka (w), Jawor (m), Jedlina-Zdrój (m), Jelenia Góra (m), Jerzmanowa (w), Kamienna Góra (m), Karpacz (m), Kąty Wrocławskie (m-w), Kłodzko (m), Koberzyce (w), Kowary (m), Krośnice (w), Kudowa-Zdrój (m), Kunice (w), Legnica (m), Lubań (m), Lubin (m), Lubin (w), Nowa Ruda (m), Oleśnica (m), Oława (m), Piechowice (m), Piława Górną (m), Polanica-Zdrój (m), Polkowice (m-w), Prochowice (m-w), Radwanice (w), Rudna (w), Siechnice (m-w), Strzegom (m-w), Strzelin (m-w), Szczawno-Zdrój (m), Środa Śląska (m-w), Świdnica (m), Świebodzice (m), Świeradów-Zdrój (m), Wałbrzych (m), Wrocław (m), Zawidów (m), Ząbkowice Śląskie (m-w), Zgorzelec (m), Złotoryja (m), Żarów (m-w)
	Klasa B	Bolesławiec (w), Chocianów (m-w), Czarny Bór (w), Dobromierz (w), Gaworzyce (w), Góra (m-w), Jelcz-Laskowice (m-w), Jeżów Sudecki (w), Lądek-Zdrój (m-w), Legnickie Pole (w), Lubawka (m-w), Mieroszów (m-w), Miękinia (w), Oborniki Śląskie (m-w), Olszyna (m-w), Pieńsk (m-w), Podgórzyn (w), Radków (m-w), Siekierczyn (w), Sobótka (m-w), Stronie Śląskie (m-w), Syców (m-w), Szczytna (m-w), Szklarska Poręba (m), Twardogóra (m-w), Warta Bolesławiecka (w), Wisznia Mała (w), Wołów (m-w), Zgorzelec (w), Żukowice (w)

Objaśnienia: (m) – gmina miejska, (w) – gmina wiejska, (m-w) – gmina miejsko-wiejska,

PAI – potencjalna atrakcyjność inwestycyjna, RAI - rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna

* Więcej informacji w Aneksie w tab. 4.

Źródło: opracowanie własne.

Liczba osób zamieszkujących województwo dolnośląskie w roku 2016 to 2903710 mieszkańców, co stanowiło 7,6% ludności Polski. W województwie dolnośląskim struktura wieku w roku 2016 przedstawiała się następująco: na wiek przedprodukcyjny przypadało 16,8% osób, produkcyjny: 62,0% i poprodukcyjny: 21,2% (Polska analogicznie: 17,9%, 61,8%, 20,2%).

Główny potencjał dla tworzenia kapitału ludzkiego w województwie stanowi 33 uczelni wyższych, w których kształci się 130 tys. studentów, czyli 9,6% studentów w skali kraju.

Według raportu przygotowanego przez Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych (KEJN) dla Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w województwie dolnośląskim 3 wydziały uczelni wyższych otrzymały najwyższą kategorię naukową A+. Wydziałami tymi są: Wydział Elektroniki Mikrosystemów i Fotoniki Politechniki Wrocławskiej, Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych, a także Wydział Biotechnologii Uniwersytetu Wrocławskiego, jak również SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny wydział we Wrocławiu; 24 wydziały otrzymały kategorię – A; 30 wydziałów otrzymało kategorię – B; a 4 wydziały kategorię – C. Warto także wspomnieć, że 23 szkoły wyższe nie otrzymało żadnej kategorii przyznawanej przez KEJN (zob. aneks, tab.5.).

W województwie dolnośląskim do szkół zasadniczych uczęszcza 12% uczniów województwa, natomiast do techników 32,2%.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie była równa we wrześniu 2017 r. 6,1%, dla porównania w Polsce – 6,8%.² Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w pierwszym półroczu 2017 wyniosło 4529,22 zł, czyli 111% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Województwo dolnośląskie dostarczyło w 2014 r. 8,5% produktu krajowego brutto Polski. W przeliczeniu na jednego mieszkańca stanowiło to 50031 zł, przy średniej dla Polski 44686 zł. Wynik ten plasuje województwo na 2 miejscu w kraju. Dynamika wzrostu PKB w województwie w latach 2004-2014 wyniosła 204%, przy średniej dla Polski równej 185%.

W porównaniu do całego kraju, struktura zatrudnienia w województwie charakteryzuje się stosunkowo wysokim udziałem sektora usług na poziomie 59,40% podczas gdy na sektor rolniczy i przemysłowy przypada analogicznie 4% i 36,5% pracujących (GUS, BDL 2016).

W strukturze przemysłu województwa ważną rolę odgrywają: produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (21% wartości produkcji sprzedanej całego przemysłu województwa na koniec 2016 roku), produkcja gumy i tworzyw (8%), produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (7%), a także wyrobów z metali (6%), produkcja artykułów spożywczych (5%), produkcja urządzeń elektrycznych (5%) i produkcja maszyn i urządzeń (5%).

Duży potencjał rozwojowy województwa oraz wysoki poziom uprzemysłowienia spowodowały, że Dolny Śląsk jest czołowym producentem pojazdów samochodowych i ich części w skali całego kraju (17% krajowej wartości produkcji sprzedanej w 2016 roku) papieru i wyrobów z papieru (10%), oraz chemikaliów i wyrobów chemicznych (7%).

Województwo ma szczególnie silną pozycję wśród województw zajmujących się produkcją komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (21% krajowej ich produkcji sprzedanej). Wyróżnia się także jako region produkujący wyroby tekstylne (24%), urządzenia elektryczne (12%), maszyny i urządzenia (13%), wyroby z gumy i tworzyw sztucznych (11%), oraz produkcja papieru i wyrobów z papieru (10%).³

Dla inwestorów istotne znaczenie może mieć to, które sektory są postrzegane jako strategiczne przez władze województwa dolnośląskiego. Na podstawie strategii rozwoju regionalnego województwa można do nich zaliczyć: górnictwo i przetwórstwo rud miedzi, węgla brunatnego, wydobywanie surowców skalnych mineralnych, produkcję tkanin, produkcję artykułów spożywczych i napojów, produkcję wyrobów z drewna, produkcję wyrobów chemicznych, produkcję maszyn i urządzeń elektrycznych, produkcję

---

² Bezrobotni oraz stopa bezrobocia wg województw, podregionów i powiatów (stan na koniec września 2017 r.) GUS.

³ Obliczenia na podstawie Biuletynu Statystycznego Województwa Dolnośląskiego z 1. kwartału 2017 oraz Biuletynu Statystycznego, 1. kwartał 2017 roku, www.stat.gov.pl (07.11.2017).

maszyn i aparatury elektrycznej, produkcję wyrobów szklarsko-ceramicznych oraz produkcję podzespołów i części pojazdów mechanicznych.

Ważną wskazówką dla inwestorów zainteresowanych inwestycją w województwie dolnośląskim, może być lista tzw. sektorów wysokich szans, ustalona przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu przy współpracy z samorządem województwa dolnośląskiego w oparciu o obserwacje tendencji w zakresie napływu inwestycji do tego województwa. Są to sektory: motoryzacyjny, elektromaszynowy, high-tech oraz BPO.

Inwestycje te mogą być lokowane w specjalnie przygotowanych na preferencyjnych warunkach atrakcyjnych lokalizacjach oferowanych przez Specjalne Strefy Ekonomiczne: **Kamiennogórska, Legnicka, Tarnobrzeska i Wałbrzyska, w następujących podstrefach:**

- **SSE Kamiennogórska**, podstrefy: Bolków (m-w), Gryfów Śląski (m-w), Janowice Wielkie (w), Jawor (m), Jelenia Góra (m), Kamienna Góra (m), Kamienna Góra (w), Lubań (m), Lubań (w), Lubawka (m-w), Mirsk (m-w), Nowogrodzice (m-w), Piechowice (m), Prusice (m-w), Zgorzelec (m), Żmigród (m-w),
- **SSE Legnicka**, podstrefy: Chojnów (m), Chojnów (w), Głogów (m), Gromadka (w), Kostomłoty (w), Legnica (m), Legnickie Pole (w), Lubin (m), Miękinia (w), Miłkowice (w), Polkowice (m-w), Prochowice (m-w), Przemków (m-w), Środa Śląska (m-w), Zgorzelec (m), Złotoryja (m),
- **SSE Tarnobrzeska**, podstrefa: Kobierzyce (w),
- **SSE Wałbrzyska**, podstrefy: Bielawa (m), Bolesławiec (m), Bolków (m-w), Brzeg Dolny (m-w), Bystrzyca Kłodzka (m-w), Długołęka (w), Dobromierz (w), Dzierżoniów (m), Góra (m-w), Jawor (m), Jelcz-Laskowice (m-w), Kłodzko (m), Kłodzko (w), Kobierzyce (w), Kudowa-Zdrój (m), Męcinka (w), Nowa Ruda (m), Nowa Ruda (w), Oleśnica (m), Oława (m), Oława (w), Strzegom (m-w), Strzelin (m-w), Syców (m-w), Świdnica (m), Świdnica (w), Świebodzice (m), Twardogóra (m-w), Wałbrzych (m), Wądroże Wielkie (w), Wiązów (m-w), Wołów (m-w), Wrocław (m), Ząbkowice Śląskie (m-w), Żarów (m-w).

We wszystkich wymienionych lokalizacjach inwestorzy mogą uzyskać zwolnienie z podatku dochodowego sięgające 25% - 45%, w zależności od wielkości przedsiębiorstwa - więcej na temat zasad pomocy publicznej:

http://www.paih.gov.pl/strefa_inwestora/zachety_inwestycyjne_w_sse

2. POZYCJA WOJEWÓDZTWA NA MAPIE ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ POLSKI I UNII EUROPEJSKIEJ

Województwo dolnośląskie należy do najbardziej atrakcyjnych województw w Polsce, o czym świadczy uzyskana przez nie najwyższa klasa A w zakresie potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej dla gospodarki narodowej oraz wszystkich analizowanych sekcji gospodarki

według wskaźnika PAI2, uwzględniającego szerokie spektrum czynników lokalizacji. Również w drugim wariancie tego wskaźnika (PAI1), bardziej uproszczonym z uwagi na dostęp danych dla wszystkich szczebli podziału statystycznego Polski, region ten zyskał wysokie oceny (klasa A dla gospodarki narodowej, a także przemysłu, handlu i napraw) oraz bardzo wysoką ocenę B dla działalności profesjonalnej naukowej i technicznej, oraz zakwaterowania i gastronomii ..

Atrakcyjność inwestycyjną można także określić na podstawie wskaźników rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej (RAI), opartych na mikroklimatach takich jak: produktywność majątku trwałego, produktywność pracy, gospodarka finansowa JST oraz nakłady inwestycyjne. Region uzyskał wysoką ocenę wskaźników RAI dla przemysłu (klasa A), handlu i napraw oraz działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (klasa B) oraz zakwaterowania i gastronomii (klasa C). Bardzo wysoko również plasuje się ten region pod względem napływu kapitału zagranicznego do Polski.

W roku 2015 region zajął piąte miejsce w Polsce pod względem nagromadzonego kapitału podstawowego w spółkach z udziałem kapitału zagranicznego (8,3% jego wartości we wszystkich województwach).

Dolny Śląsk wyróżnia się także wzrostem konkurencyjności na rynku bezpośrednich inwestycji zagranicznych, o czym świadczy fakt, iż w latach 2005-2015 udział w rynku liczony wartością kapitału zagranicznego w ww. spółkach znajdował się w czołówce polskich województw.

W oparciu o metodykę opracowaną przez zespół Instytutu Przedsiębiorstwa w ramach badań statutowych Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, od czterech lat tworzona jest ocena atrakcyjności inwestycyjnej dla wszystkich regionów Unii Europejskiej. Ocena ta oparta jest na pomiarze atrakcyjności zasobów pracy, rynku oraz innowacyjności.⁴ Ze względu na różną metodologię prowadzonych badań dla poszczególnych regionów w Polsce oraz regionów w Unii Europejskiej oraz zmienne uwzględnione w badaniu, ich wyniki są nieporównywalne. Dzieje się tak dlatego, że nie wszystkie dane dotyczące województw, gmin i powiatów są dostępne (np. nie wszystkie regiony posiadają aktualne informacje dotyczące infrastruktury).

W oparciu o autorskie wskaźniki Instytutu można stwierdzić, że województwo dolnośląskie posiada dość wysoką klasę atrakcyjności inwestycyjnej (klasa C) na tle regionów Unii Europejskiej, zajmując 100 miejsce wśród 275 przebadanych. Porównując wyniki zeszłorocznego badania województwo zanotowało poprawę klasy atrakcyjności inwestycyjnej, dzięki czemu zostało sklasyfikowane jako drugie spośród polskich województw.

Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że województwo jest bardziej atrakcyjne między innymi niż wymienione poniżej regiony Unii Europejskiej:

---

⁴ Więcej: *Atrakcyjność inwestycyjna regionów Polski na tle Unii Europejskiej*, praca zbiorowa pod red. H. Godlewskiej-Majkowskiej, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2013 oraz <http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KNoP/struktura/IP/struktura/ZOB/>

- **austriackie:** Burgenland, Niederösterreich, Kärnten, Vorarlberg;
- **belgijskie:** Prov. Limburg, Prov. West-Vlaanderen, Prov. Hainaut, Prov. Liège, Prov. Luxembourg, Prov. Namur;
- **brytyjskie:** Tees Valley and Durham, Cumbria, Lancashire, East Yorkshire and Northern Lincolnshire, North Yorkshire, Lincolnshire, Shropshire and Staffordshire, Dorset and Somerset, Cornwall and Isles of Scilly, Devon, West Wales and The Valleys, South Western Scotland, Highlands and Islands, Northern Ireland;
- **bułgarskie:** Severozapaden, Severen tsentralen, Severoiztochen, Yugoiztochen, Yuzhen tsentralen;
- **chorwackie:** Jadranska Hrvatska, Kontinentalna Hrvatska;
- **czeskie:** Střední Čechy, Jihozápad, Severozápad, Severovýchod, Střední Morava, Moravskoslezsko;
- **duńskie:** Sjælland, Syddanmark, Nordjylland;
- **francuskie:** Champagne-Ardenne, Picardie, Haute-Normandie, Centre, Basse-Normandie, Bourgogne, Nord - Pas-de-Calais, Lorraine, Alsace, Franche-Comté, Pays de la Loire, Bretagne, Poitou-Charentes, Aquitaine, Limousin, Auvergne, Languedoc-Roussillon, Guadeloupe, Martinique, Guyane, Réunion;
- **greckie:** Anatoliki Makedonia, Thraki, Kentriki Makedonia, Dytiki Makedonia, Thessalia, Ipeiros, Ionia Nisia, Dytiki Ellada, Sterea Ellada, Peloponnisos, Voreio Aigaio, Notio Aigaio, Kriti;
- **hiszpańskie:** Galicia, Principado de Asturias, Cantabria, Comunidad Foral de Navarra, La Rioja, Aragón, Castilla y León, Castilla-La Mancha, Extremadura, Comunidad Valenciana, Illes Balears, Andalucía, Región de Murcia, Ciudad Autónoma de Ceuta, Canarias;
- **holenderskie:** Friesland, Drenthe, Overijssel, Zeeland, Limburg;
- **irlandzkie:** Border, Midland and Western;
- **litewskie:** Lietuva;
- **lotewskie:** Latvija;
- **niemieckie:** Niederbayern, Oberfranken, Unterfranken, Schwaben, Brandenburg, Kassel, Mecklenburg-Vorpommern, Hannover, Lüneburg, Weser-Ems, Münster, Detmold, Arnsberg, Koblenz, Trier, Saarland, Chemnitz, Sachsen-Anhalt, Schleswig-Holstein, Thüringen;
- **portugalskie:** Norte, Algarve, Centro, Alentejo, Região Autónoma dos Açores, Região Autónoma da Madeira;
- **rumuńskie:** Nord-Vest, Centru, Nord-Est, Sud-Est, Sud - Muntenia, Sud-Vest Oltenia, Vest;
- **słowackie:** Západné Slovensko, Stredné Slovensko, Východné Slovensko;
- **słoweńskie:** Vzhodna Slovenija;
- **szwedzkie:** Småland med öarna, Norra Mellansverige, Mellersta Norrland;
- **węgierskie:** Közép-Dunántúl, Nyugat-Dunántúl, Dél-Dunántúl, Észak-Magyarország, Észak-Alföld, Dél-Alföld;

- **włoskie** Piemonte, Valle d'Aosta/Vallée d'Aoste, Liguria, Abruzzo, Molise, Campania, Puglia, Basilicata, Calabria, Sicilia, Sardegna, Provincia Autonoma Bolzano/Bozen, Provincia Autonoma Trento, Veneto, Friuli-Venezia Giulia, Emilia-Romagna, Toscana, Umbria, Marche.

3. ZRÓŻNICOWANIE WEWNĘTRZNE ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ WOJEWÓDZTWA

Atrakcyjność inwestycyjna poszczególnych jednostek administracyjnych województwa jest wynikiem oceny istotnych z punktu widzenia inwestora warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej. Za czynniki te przyjmuje się: sytuację na rynku pracy, wyposażenie w infrastrukturę techniczną oraz społeczną, a także sytuację rynkową oraz uwarunkowania przyrodnicze.

Ocena **ryнку pracy** informuje inwestora o możliwości pozyskania pracowników do planowych przedsięwzięć gospodarczych, nadwyżce lub niedoborach tych pracowników, co pośrednio wpływa na koszty zatrudnienia.

Ocena stanu **infrastruktury technicznej** pozwala planować przedsięwzięcia gospodarcze, które wymagają przygotowania terenu inwestycyjnego w podstawowe elementy techniczne, takie jak: instalacje przesyłowe: wody, gazu, prądu, a także urządzenia ochrony środowiska w postaci oczyszczalni ścieków.

Infrastruktura społeczna oceniana jest przez pryzmat wyposażenia danej lokalizacji w budynki oraz urządzenia decydujące o jakości życia mieszkańców, czy też rozwoju kapitału ludzkiego, poprzez dostęp do edukacji, służby zdrowia, obiektów sportowo-rekreacyjnych, technologii informacyjnych, w tym Internetu.

Sytuacja rynkowa informuje inwestora o chłonności rynku, czyli liczbie potencjalnych konsumentów, a także pośrednio o ich zamożności, czyli możliwości nabywania towarów i usług. Na potrzeby oceny atrakcyjności lokalizacji usług turystycznych i ich pochodnych, poddano ocenie **uwarunkowania przyrodnicze**, które stanowią jednocześnie istotny element kształtowania jakości życia mieszkańców.

Łączna ocena wszystkich wymienionych elementów w poszczególnych powiatach lub gminach, pokazuje przestrzenne zróżnicowanie atrakcyjności inwestycyjnej w województwie. Dodatkowo prezentowane są wyniki oceny dla poszczególnych obszarów gospodarki, takich jak: przemysł, handel, usługi turystyczne oraz usługi nowoczesne związane z działalnością profesjonalną, naukową oraz techniczną (rysunek 1 i 2). Prezentowane na mapie wyróżnione lokalizacje oznaczono gwiazdami, które wskazują najwyższe oceny, wspomnianych już wyżej poszczególnych warunków prowadzenia działalności gospodarczej.

Gwiazda pomarańczowa oznacza, iż powiat lub gmina uzyskała ponad przeciętną ocenę we wszystkich analizowanych obszarach (gospodarki narodowej, przemysłu, handlu, usług turystycznych oraz usług profesjonalnych) natomiast **gwiazda złota** jest najwyższym wyróżnieniem i oznacza najwyższą ocenę wszystkich analizowanych sekcji gospodarczych w danym powiecie lub gminie.

W grupie powiatów najwyżej ocenione miasta na prawach powiatu - **złote gwiazdy** to: Jelenia Góra, Legnica, Wrocław, a także powiat polkowicki oraz wyróżnione **gwiazdą pomarańczową** to powiat: głogowski, kamiennogórski, kłodzki, lubiński, oławski, świdnicki, wołowski, wrocławski, zgorzelecki.

W grupie gmin miejskich najwyżej ocenione, wyróżnione:

- **złotą gwiazdą** to miasta: Bielawa (m), Boguszów-Gorce (m), Bolesławiec (m), Chojnów (m), Duszniki-Zdrój (m), Dzierżonów (m), Głogów (m), Jawor (m), Jedlina-Zdrój (m), Jelenia Góra (m), Kamienna Góra (m), Karpacz (m), Kłodzko (m), Kudowa-Zdrój (m), Legnica (m), Lubań (m), Lubin (m), Nowa Ruda (m), Oleśnica (m), Oława (m), Polanica-Zdrój (m), Szczawno-Zdrój (m), Świdnica (m), Świebodzice (m), Wałbrzych (m), Wrocław (m), Zgorzelec (m), Złotoryja (m),
- **gwiazdą pomarańczową** to: Kowary (m), Piechowice (m), Piława Górna (m), Szklarska Poręba (m), Świeradów-Zdrój (m), Zawidów (m).

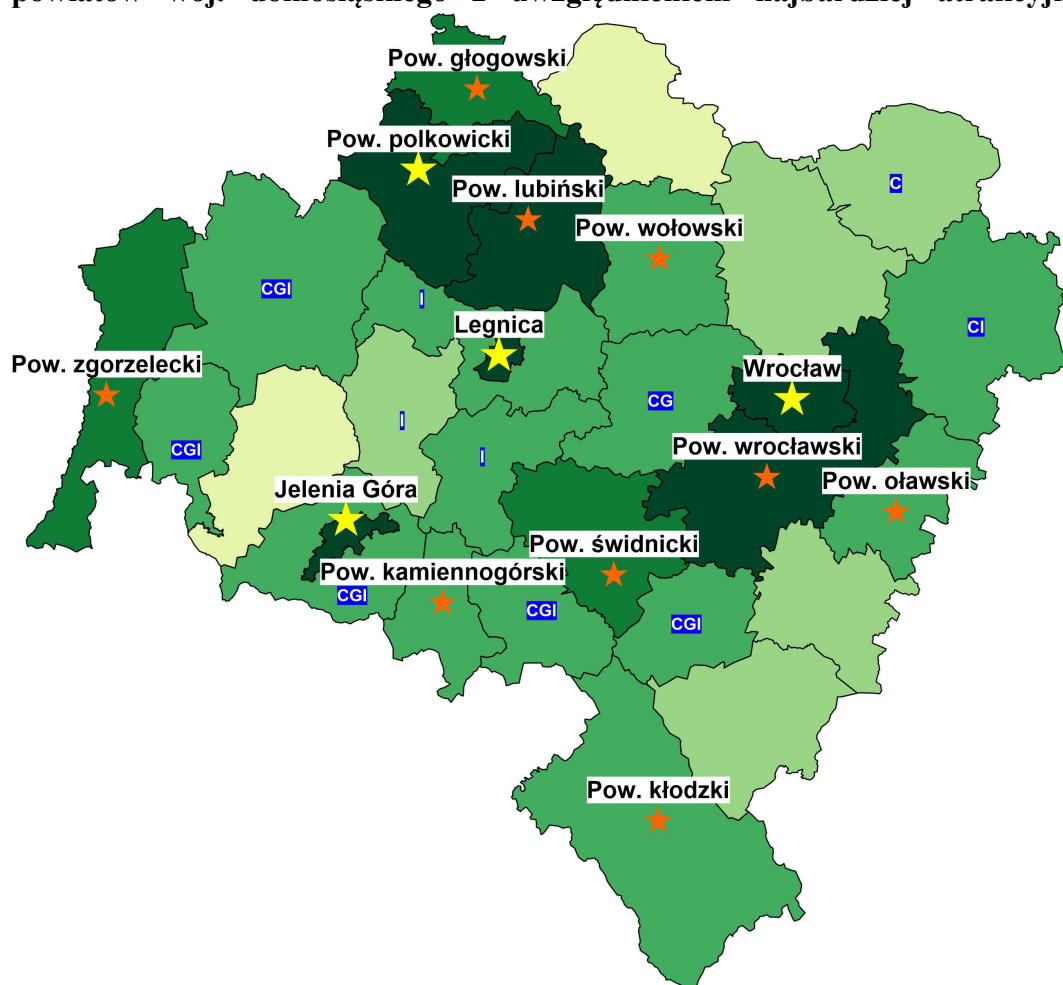
W grupie gmin wiejskich najwyżej ocenione, wyróżnione:

- **złotą gwiazdą** to: Czernica (w), Długoleka (w), Grębocice (w), Jerzmanowa (w), Kobierzyce (w), Lubin (w), Rudna (w),
- **gwiazdą pomarańczową** to: Bolesławiec (w), Czarny Bór (w), Dobromierz (w), Gaworzyce (w), Głogów (w), Jeźów Sudecki (w), Kamienna Góra (w), Krośnice (w), Krotoszyce (w), Kunice (w), Legnickie Pole (w), Mietków (w), Miękinia (w), Miłkowice (w), Paszowice (w), Podgórzyń (w), Radwanice (w), Siekierczyn (w), Walim (w), Warta Bolesławiecka (w), Wisznia Mała (w), Zgorzelec (w), Żukowice (w).

W grupie gmin miejsko-wiejskich najwyżej ocenione, wyróżnione:

- **złotą gwiazdą** to: Brzeg Dolny (m-w), Kąty Wrocławskie (m-w), Polkowice (m-w), Siechnice (m-w), Ząbkowice Śląskie (m-w),
- **gwiazdą pomarańczową** to gminy: Bogatynia (m-w), Chocianów (m-w), Głuszycza (m-w), Góra (m-w), Gryfów Śląski (m-w), Jelcz-Laskowice (m-w), Lądek-Zdrój (m-w), Lubawka (m-w), Mieroszów (m-w), Milicz (m-w), Oborniki Śląskie (m-w), Olszyna (m-w), Pieńsk (m-w), Prochowice (m-w), Przemków (m-w), Radków (m-w), Sobótka (m-w), Stronie Śląskie (m-w), Strzegom (m-w), Strzelin (m-w), Syców (m-w), Ścinawa (m-w), Środa Śląska (m-w), Trzebnica (m-w), Twardogóra (m-w), Wołów (m-w), Żarów (m-w), Żmigród (m-w).

Rysunek 1. Zróżnicowanie przestrzenne potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej powiatów woj. dolnośląskiego z uwzględnieniem najbardziej atrakcyjnych sekcji

POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA POWIATÓW
dla gospodarki narodowej w 2016

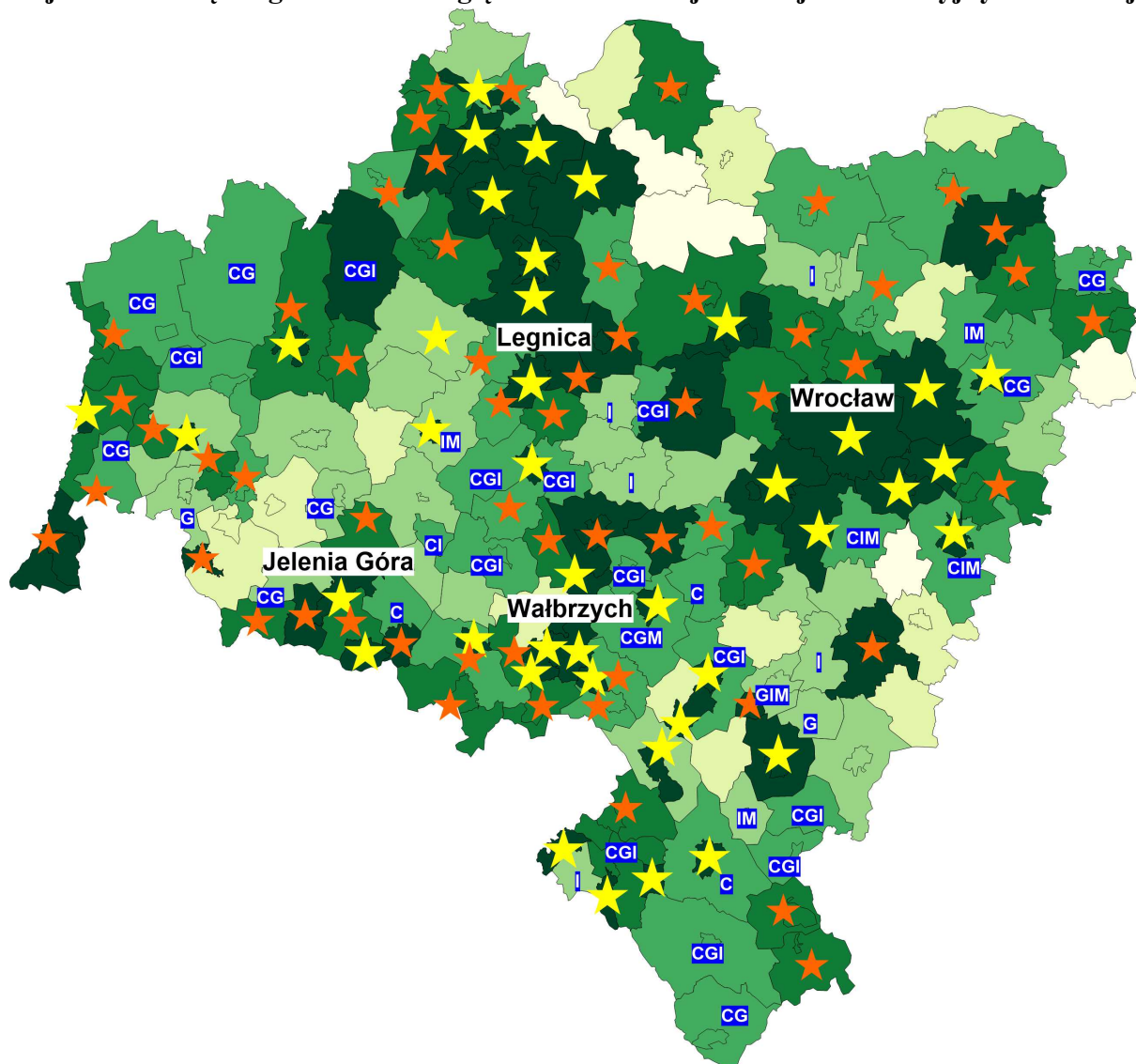
■ A	Najwyższa ocena dla wszystkich sekcji wg PKD C, G, I, M Oceny ponadprzeciętne dla wszystkich sekcji wg PKD C, G, I, M	Oceny ponadprzeciętne dla poszczególnych sekcji wg PKD C, G, I, M C Przemysł przetwórczy G Handel i naprawy I Zakwaterowanie i gastronomia M Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
■ B		
■ C		
■ D		
■ E		
■ F		

Powiaty oznaczone złotą gwiazdą:

m. Jelenia Góra, m. Legnica, m. Wrocław, polkowicki

Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 2. Zróźnicowanie przestrzenne potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej gmin woj. dolnośląskiego z uwzględnieniem najbardziej atrakcyjnych sekcji

POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA GMIN
dla gospodarki narodowej w 2016

Najwyższa ocena
dla wszystkich sekcji
wg PKD C, G, I, M

Oceny ponadprzeciętne
dla wszystkich sekcji
wg PKD C, G, I, M

Oceny ponadprzeciętne
dla poszczególnych sekcji
wg PKD C, G, I, M

Przemysł przetwórczy

Handel i naprawy

Zakwaterowanie i gastronomia

Działalność profesjonalna,
naukowa i techniczna

Gminy oznaczone złotą gwiazdą:

Bielawa (m), Boguszów-Gorce (m), Bolesławiec (m), Brzeg Dolny (m-w), Chojnów (m), Czernica (w), Długołęka (w), Duszniki-Zdrój (m), Dzierżonów (m), Głogów (m), Grębocice (w), Jawor (m), Jedlina-Zdrój (m), Jelenia Góra (m), Jerzmanowa (w), Kamienna Góra (m),

Karpacz (m), Kąty Wrocławskie (m-w), Kłodzko (m), Kobierzyce (w), Kudowa-Zdrój (m), Legnica (m), Lubań (m), Lubin (m), Lubin (w), Nowa Ruda (m), Oleśnica (m), Oława (m), Polanica-Zdrój (m), Polkowice (m-w), Rudna (w), Siechnice (m-w), Szczawno-Zdrój (m), Świdnica (m), Świebodzice (m), Wałbrzych (m), Wrocław (m), Ząbkowice Śląskie (m-w), Zgorzelec (m), Złotoryja (m)

Źródło: Opracowanie własne.

4. WSPARCIE INSTYTUCJONALNE INWESTORA I PRZEDSIĘBIORCY W WOJEWÓDZTWIE

Rozwój instytucji otoczenia biznesu w regionie stanowi ważny czynnik jego atrakcyjności inwestycyjnej. Szczególnie istotną rolę odgrywają instytucje wspierające przedsiębiorczość, rozwiązania proinwestycyjne, komercjalizację badań naukowych i innowacyjność przedsiębiorstw.

1. INSTYTUCJE OTOCZENIA BIZNESU

Wśród instytucji okołobiznesowych w województwie (z wyłączeniem instytucji naukowo-badawczych), które mają wpływ na rozwój gospodarczy regionu znajdują się m.in. izby gospodarcze, stowarzyszenia, inkubatory przedsiębiorczości, parki technologiczne, centra transferu technologii, ośrodki doradztwa, instytucje finansowe oraz agencje rozwoju.

Dla inwestorów szczególnie ważnym wsparciem jest system regionalnych Centrów Obsługi Inwestora stworzony przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu S.A. w porozumieniu z marszałkami województw dla zapewnienia inwestorom kompleksowej obsługi na poziomie każdego województwa.

W województwie dolnośląskim jest to:

Centrum Obsługi Inwestora działające w strukturze
Dolnośląskiej Agencji Współpracy Gospodarczej S.A.
www.dawg.pl

Dolnośląskie Centrum Obsługi Inwestora jako Partner PAIH to: „one stop shop”, źródło potrzebnych inwestorowi informacji regionalnych, przepisów i aktów prawnych, ofert inwestycyjnych oraz aktualnych danych o gospodarce regionu. Jest to jednostka, której

pracownicy posiadają odpowiednie kwalifikacje do obsługi inwestorów. Personel COI działa według standardów określonych przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu S.A., został przeszkolony w Agencji i ma zapewnioną stałą pomoc merytoryczną jej pracowników.

Bardzo istotnym narzędziem wspomagającym inwestorów są Specjalne Strefy Ekonomiczne, których zasady działania oraz efekty zostały opisane w dalszej części raportu.

Zgodnie z informacjami pochodzącymi z Dolnośląskiego Centrum Obsługi Inwestora („*Ankieta dotycząca atrakcyjności inwestycyjnej województwa dolnośląskiego*”) na terenie województwa funkcjonowało m.in.: siedem izb gospodarczych, jedno stowarzyszenie, osiem inkubatorów przedsiębiorczości, sześć parków, jeden ośrodek doradztwa, jeden lokalny punkt kontaktowy PARP, trzynaście instytucji finansowych.

Poniżej prezentujemy szereg wybranych instytucji okołobiznesowych w województwie dolnośląskim, które pracują na rzecz rozwoju przedsiębiorczości, poprzez wspieranie rozwoju nowoczesnych technologii i pobudzanie tworzenia powiązań kooperacyjnych oraz innych form współpracy. Są to:

Dolnośląska Izba Gospodarcza (www.dig.wroc.pl)

Izba działa m.in. w zakresie: kojarzenia partnerów biznesowych (klientów, dostawców usług i produktów), organizacji spotkań networkingowych, wspomagania przedsiębiorców w zdobywaniu nowych rynków zagranicznych poprzez współpracę z wieloma instytucjami i podmiotami zajmującymi się internacjonalizacją oraz organizację zagranicznych misji gospodarczych, organizacji szkoleń, konferencji, seminariów i warsztatów z udziałem ekspertów. Dolnośląska Izba Gospodarcza zajmuje się również wydawaniem świadectw pochodzenia oraz legalizacją dokumentów eksportowych dla firm współpracujących z podmiotami zagranicznymi. Przy Dolnośląskiej Izbie Gospodarczej działa Sąd Arbitrażowy powołany do rozstrzygania sporów, prowadzenia postępowań pojednawczych i wydawania ekspertyz.

Zachodnia Izba Gospodarcza - Pracodawcy i Przedsiębiorcy (www.zig.pl)

Izba jest organizacją samorządu gospodarczego, która została powołana dla ochrony i reprezentowania interesów zrzeszonych w niej podmiotów, upowszechniania zasad etyki w działalności gospodarczej, a także dla wspierania rozwoju przedsiębiorczości oraz rozwijania współpracy z samorządami i innymi organizacjami. Izba organizuje szkolenia dla przedsiębiorców, spotkania z ekspertami i praktykami, pomaga w nawiązywaniu kontaktów gospodarczych i społecznych w kraju oraz zagranicą (np. poprzez organizację spotkań z przedsiębiorcami z innych państw). Izba pomaga swoim członkom w promowaniu usług oraz produktów. Promocja może odbywać się m.in. poprzez: umieszczenie reklamy na stronie Izby, umieszczenie reklamy w magazynie „Horyzonty”, umieszczenie reklamy podczas spotkań, szkoleń, seminariów i konferencji. Członkowie Izby mają ponadto możliwość rozesłania oferty swojej firmy do wszystkich przedsiębiorców zrzeszonych w Izbie, a także do udziału w spotkaniach prezentacyjnych produktów różnych firm.

Business Centre Club - Łoża Dolnośląska (www.bcc.org.pl)

BCC jest organizacją przedsiębiorców i indywidualnych pracodawców. Członkowie BCC akceptują Statut organizacji zobowiązujący ich do reprezentowania wysokich norm etycznych, przestrzegania zasad kodeksu kupieckiego i działania zgodnie z ideą społecznej odpowiedzialności biznesu. Business Centre Club prowadzi aktywny lobbing gospodarczy na rzecz rozwoju gospodarki wolnorynkowej, tworzenia prawa, obrony interesów polskich przedsiębiorców. Business Centre Club reprezentuje interesy pracodawców poprzez uczestnictwo w różnorodnych gremiach, m.in. w Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych, Wojewódzkich Radach Dialogu Społecznego, Radach Zatrudnienia zarówno wojewódzkich jak i powiatowych, Radzie Ochrony Pracy, Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Socjalnych, Naczelnej Radzie Zatrudnienia, Radzie Statystyki, Radzie Nadzorczej Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Business Centre Club jest inicjatorem Forum Dialogu (płaszczyzny komunikowania się różnych grup społecznych) oraz propagatorem idei społecznej odpowiedzialności firm. Członkowie Łoży mogą skorzystać z usług doradczych, szkoleniowych, eGiełdy współpracy (tj. platformy internetowej służącej nawiązywaniu kontaktów handlowych, kooperacyjnych, poszukiwaniu partnerów biznesowych, inwestorów oraz realizacji wspólnych przedsięwzięć gospodarczych), a także otrzymują tzw. „Polisę Bezpieczeństwa”, gwarantującą pomoc w sytuacji zagrożenia interesów przedsiębiorcy.

Inkubator Przedsiębiorczości (Dolnośląskiej Agencji Współpracy Gospodarczej Sp. z o.o.- DAWG) (www.inkubator.wroc.pl)

Oferta Inkubatora utworzonego w 2012 roku przez DAWG obejmuje m.in. wynajem pomieszczeń biurowych, sal konferencyjnych i szkoleniowych, usługę wirtualnego biura, bezpłatne informacje oraz asystę w rozpoczynaniu i prowadzeniu działalności dla nowych firm (obsługa formalno-prawna związana z rejestracją działalności, obsługa biurowa, informatyczna - administrowanie siecią), doradztwo merytoryczne (konsultacje prawne, doradztwo z zakresu finansów, marketingu, transferu technologii, funduszy europejskich oraz możliwości podejmowania współpracy ze środowiskiem nauki), udział w szkoleniach, warsztatach i konferencjach. Dolnośląska Agencja Współpracy Gospodarczej Sp. z o.o. utworzyła w 2014 roku Dolnośląski Inkubator Technologiczny wraz z Centrum Innowacji.

Legnicki Park Technologiczny LETIA S.A. (www.letia.pl)

Misją Parku jest kreowanie konkurencyjnej i innowacyjnej gospodarki regionu, poprzez tworzenie korzystnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości. Główne cele Legnickiego Parku Technologicznego to: pozyskiwanie inwestorów, rozwój przedsiębiorczości oraz zapewnienie wsparcia w rozwoju, a także tworzenie nowych miejsc pracy. Park dysponuje atrakcyjnie położonymi gruntami inwestycyjnymi (ok. 30 ha gruntów) zlokalizowanymi przy Hucie Miedzi Legnica, w pobliżu autostrady A4 oraz drogi krajowej nr 3. Inwestorom oferowana jest możliwość objęcia terenu statusem Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Ponadto Park dysponuje powierzchnią biurową do wynajęcia w dwóch lokalizacjach w Legnicy, powierzchnią konferencyjną oraz wystawienniczą. Oferta Parku obejmuje usługi wirtualnego biura, szkolenia m.in. z zakresu: finansów, organizacji pracy, zarządzania, web design, marketingu, które kończą się certyfikatami polskich i zagranicznych instytucji szkoleniowych.

Przedsiębiorcy mogą również korzystać z laboratorium komputerowego, pracowni szybkiego prototypowania i druku trójwymiarowego.

Wrocławski Park Technologiczny (www.technologypark.pl)

Wrocławski Park Technologiczny to kompleks budynków o charakterze biurowo-laboratoryjnym i produkcyjno-magazynowym, tworzący przestrzeń do rozwijania przedsiębiorczości bazującej na nowoczesnych technologiach i innowacjach. Oferta Parku obejmuje wynajem powierzchni: biurowej, laboratoryjnej, produkcyjnej, konferencyjnej i szkoleniowej. Park posiada specjalną ofertę dla przedsiębiorstw typu spin-off, spin-out i start-up, m.in. w postaci organizacji spotkań biznesowych i wydarzeń networkingowych, które ułatwiają początkującym przedsiębiorcom pozyskiwanie kapitału i inwestorów. W ramach Parku działają dwa inkubatory (Dolnośląski Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości oraz Inkubator Przedsiębiorczości i Technologii) oferujące preferencyjne warunki wynajmu powierzchni biurowej i infrastruktury badawczo-rozwojowej Parku. W Parku funkcjonują cztery zespoły laboratoriów (Zespół laboratoriów chemicznych i bioinżynierskich, Zespół laboratoriów właściwości fizycznych, Zespół laboratoriów elektroniczno-energetycznych, Zespół laboratoriów informatycznych), a także dwa samodzielne laboratoria (Laboratorium i prototypownia mechaniczna oraz Laboratorium badań nieniszczących). W ramach Wrocławskiego Parku Technologicznego funkcjonuje klaster żywnościowo-biotechnologiczno-biomedyczny o nazwie NUTRIBIOMED Klaster®, który stanowi platformę współpracy pomiędzy nauką a biznesem w branży lifescience (skupia podmioty z sektorów takich jak: medycyna, farmacja, suplementy diety, żywność funkcjonalna, przetwórstwo żywności, biotechnologia, chemia, kosmetologia). Zakład Doświadczalny Wrocławskiego Parku Technologicznego to zaawansowana technologicznie instalacja produkcyjna dostosowana do potrzeb branży lifescience, szczególnie sektora żywności, suplementów diety i preparatów bioaktywnych. Instalację tę można wykorzystać m.in. do testowania technologii, up-scalingu, weryfikacji założeń oraz optymalizacji procesów produkcyjnych, a także wdrażania innowacyjnych rozwiązań, prowadzenia prac badawczo-rozwojowych, transferu technologii, przeprowadzania fragmentu lub całości procesu produkcyjnego. W ramach projektu Maszynownia Biznesu oferowane są tereny inwestycyjne na sprzedaż. Oferta Parku obejmuje ponadto usługi szkoleniowe, IT, doradcze i proinnowacyjne, pomoc w pozyskiwaniu dotacji unijnych lub otrzymaniu pomocy publicznej. Park oferuje kompleksowe wsparcie działalności badawczo-rozwojowej, m.in. poprzez tworzenie konsorcjów B+R, pomoc w nawiązywaniu kontaktów pomiędzy środowiskiem naukowym i biznesowym zarówno na poziomie krajowym jak i międzynarodowym (przy wykorzystaniu własnej sieci networkingowej). Na terenie WPT działa Centrum Edukacyjne zajmujące się promocją nauki wśród dzieci i młodzieży, a także przedszkole „Technoludek”.

Dolnośląski Park Innowacji i Nauki (www.dpin.pl)

Główne cele DPIN to m.in.: poszukiwanie i promowanie nowych, funkcjonalnie oraz rynkowo, wyrobów i usług; komercjalizacja wyników innowacyjnych badań naukowych (nowe rynki zbytu, rozwój gałęzi przemysłu); zapewnienie sprawnej komunikacji pomiędzy przedsiębiorstwami a uczelniami Dolnego Śląska; adaptacja nowoczesnych rozwiązań technologicznych i usług w przedsiębiorstwach. W ramach DPIN przedsiębiorstwa mogą

lokować swoją działalność w Parku Technologicznym (firmy deklarujące współpracę z nauką lub pracujące nad nowym rozwiązaniem rynkowym lub faktycznie je realizujące), Inkubatorze Technologicznym (MŚP pracujące nad innowacjami, nowym produktem, usługą lub procesem) oraz w Inkubatorze Przedsiębiorczości (nowopowstałe małe i średnie przedsiębiorstwa). Na terenie DPIN działa Klaster Innowacyjnych Technologii w Wytwarzaniu (Klaster CINNOMATECH) oraz Centrum Projektowe Dolnośląskiego Parku Innowacji i Nauki, mające na celu upowszechnianie wiedzy o programach wspierających przedsiębiorczość i innowacyjność firm na Dolnym Śląsku, a także aktywizację przedsiębiorców do udziału w dedykowanych dla nich programach i projektach (w ramach programów regionalnych oraz programów krajowych, międzynarodowych i środków NFOŚiGW/WFOŚiGW). Wsparcie dla firm inkubowanych oprócz dogodnych stawek czynszu obejmuje szereg usług wspierających rozwój biznesu, m.in.: dostęp do urządzeń biurowych, usługi back office, dostęp do sali konferencyjnej, doradztwo prawne, księgowe oraz w zakresie pozyskiwania zewnętrznego finansowania, pośrednictwo i doradztwo w zakresie wsparcia biznesu (np. marketingu, sprzedaży) oraz innowacji (np. audyt, transfer wiedzy, ochrona własności). Oferta Parku obejmuje ponadto dostęp do laboratorium CAD z oprogramowaniem Solid Works, pomoc w nawiązaniu kontaktów z ekspertami i środowiskami naukowymi z wybranych dziedzin, pomoc w dotarciu do europejskich baz kontaktów i wiedzy o wynikach badań naukowych i innowacyjnych, doradztwo w zakresie przygotowywania, realizacji i rozliczania projektów unijnych, szczególnie międzynarodowych.

Wrocławska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. (<http://www.warr.pl>)

Misją WARR jest wspieranie samorządów lokalnych i podmiotów gospodarczych w działaniach na rzecz rozwoju Dolnego Śląska i regionu odrzańskiego. Do usług oferowanych na rzecz podmiotów gospodarczych można zaliczyć m.in.: inicjowanie i pomoc w tworzeniu nowych podmiotów gospodarczych, usługi doradcze (z zakresu marketingu, finansów, prawa, planowania i zarządzania, innowacji i transferu technologii, eksportu i jakości), usługi szkoleniowe (np. z zakresu marketingu, finansów i zarządzania), usługi informacyjne (o charakterze bezpłatnym dla MMŚP w ramach prowadzonego Punktu Konsultacyjnego), a także udzielanie informacji inwestorom zagranicznym zainteresowanym nawiązaniem współpracy z polskimi firmami oraz inwestowaniem w Polsce. WARR pełni rolę Regionalnej Instytucji Finansującej w województwie dolnośląskim i na szczeblu regionalnym administruje środkami Unii Europejskiej, przeznaczonymi na wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw. Oferta Agencji dla samorządów obejmuje m.in.: pomoc w pozyskiwaniu środków pomocowych z programów wsparcia UE i międzynarodowych instytucji finansowych, prace studialne, koncepcyjne i projektowe w zakresie gospodarki wodnej i ochrony przeciwpowodziowej, opracowanie i implementację dokumentów programowych (strategii rozwoju, strategii branżowych, programów aktywizacji przedsiębiorczości, programów walki z bezrobociem), przygotowanie i wdrażanie partnerstwa publiczno – prywatnego, przygotowanie i prowadzenie projektów inwestycyjnych (m.in. inwestorstwo zastępcze), studia opłacalności oraz wykonalności projektów i programów, pomoc w poszukiwaniu uzupełniających źródeł finansowania inwestycji, poszukiwanie bezpośrednich inwestorów zagranicznych, tworzenie i rozwój partnerstwa międzynarodowego na szczeblu samorządów lokalnych, programy

promocji dla gmin i powiatów, szkolenia i konferencje na temat polityki regionalnej, funduszy strukturalnych UE oraz finansów publicznych, ochrony środowiska i ochrony przeciwpowodziowej.

2. EFEKTY FUNKCJONOWANIA SPECJALNYCH STREFY EKONOMICZNYCH W WOJEWÓDZTWIE DOLNOŚLĄSKIM

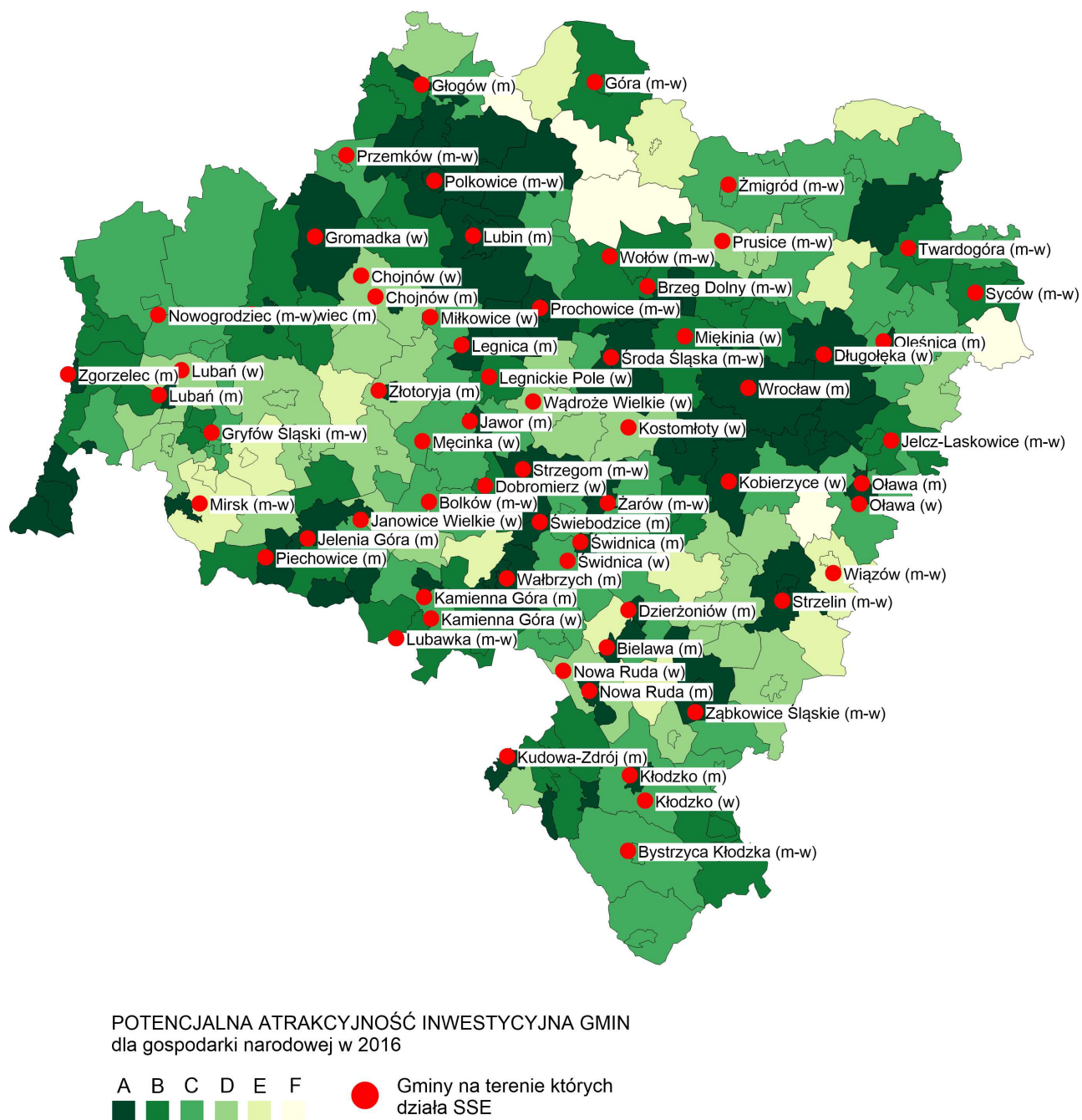
Na terenie województwa dolnośląskiego funkcjonują cztery strefy ekonomiczne: Kamiennogórska, Legnicka, Tarnobrzaska i Wałbrzyska. Do końca 2016 r. strefy swoim zasięgiem obejmowały nieruchomości położone na terenie 23 miast i 41 gmin (na terenie Kobierzyc działają 2 strefy Wałbrzyska i Tarnobrzaska, na terenie Zgorzelca działają 2 strefy Kamiennogórska i Legnicka, na terenie Jawora działają 2 strefy Kamiennogórska i Legnicka, na terenie miasta Jawor działają 2 strefy Kamiennogórska i Wałbrzyska) - zob. rys. 3.

Pierwsze tereny strefowe powołano już w 1997 r. Przedsiębiorstwa strefowe działające w gminach dolnośląskich poniosły do końca 2016 r. nakłady inwestycyjne na łączną kwotę 30,36 mld zł, co stanowił 27% wszystkich nakładów inwestycyjnych poniesionych w SSE w Polsce. W tym samym okresie przedsiębiorstwa strefowe utworzyły lub utrzymały 63,8 tys. miejsc pracy w regionie, co stanowiło 19% wszystkich miejsc pracy utworzonych w strefach.

Największe wartościowo inwestycje napłynęły do Wałbrzycha, Polkowic, Kobierzyc, Wrocławia, Jelcz-Laskowic, Oławy, Legnicy, Żarowa, Nowogrodźca, Świdnicy i Środy Śląskiej - zob. tab. 4 w Aneksie.

W strukturze branżowej pod względem skumulowanej wartości inwestycji na podstawie zezwoleń ważnych na koniec 2016 r. dominuje produkcja pojazdów samochodowych (11,9 mld zł). Kluczowi inwestorzy z tej branży to Toyota Motor Manufacturing Poland sp. z o.o. (Belgia), Volkswagen Motor Polska sp. z o.o. (Niemcy), Sitech sp. z o.o. (Niemcy), Faurecia Wałbrzych sp. z o.o. (Francja), BASF POLSKA sp. z o.o. (Niemcy), RONAL POLSKA sp. z o.o. (Szwajcaria).

Rysunek. 3. Rozmieszczenie specjalnych stref ekonomicznych na terenie województwa dolnośląskiego

Źródło: Opracowanie własne.

Zgodnie z planami rozwoju poszczególnych stref ekonomicznych na terenie województwa preferuje się:

- branżę maszynową, metalową, tekstylną i tworzyw sztucznych, przemysł drzewny, meblarski i chemiczny, firmy zainteresowane transferem wiedzy innowacyjnej do przemysłu, przemysł elektrotechniczny oraz produkcję części i akcesoriów dla przemysłu (Kamiennogórska SSE);
- inwestorów reprezentujących zaawansowane technologie, współpracujących z instytucjami naukowymi oraz zajmujących się gromadzeniem i przetwarzaniem danych, logistyka, branżę motoryzacyjną, maszynową, tekstylną, budowlaną oraz spożywczą, wytwórczość części i akcesoriów dla przemysłu, przemysł elektrotechniczny (Legnicka SSE);
- przemysł motoryzacyjny, elektroniczny i artykułów gospodarstwa domowego, branżę tworzyw sztucznych; na terenach dużych miast inwestycje innowacyjne, badawczo-rozwojowe i tworzenie centrów nowoczesnych usług; produkcję części i akcesoriów dla przemysłu oraz branżę elektrotechniczną (Wałbrzyska SSE);
- inwestorów będących kooperantami dla przedsiębiorców z Parku Technologicznego LG; działalności w zakresie zaawansowanych technologii i nowoczesnych usług; przemysł elektrotechniczny oraz części i akcesoria dla przemysłu (Tarnobrzaska SSE).

ANEKS

Tabela 1. POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA WOJEWÓDZTW DLA GOSPODARKI NARODOWEJ ORAZ WYBRANYCH SEKCJI

	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
Województwo	Gospodarka narodowa	Gospodarka narodowa	Przemysł	Handel i naprawy	Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Województwa						
DOLNOŚLĄSKIE	0,398	A	A	A	B	B
KUJAWSKO-POMORSKIE	0,260	D	D	E	D	D
LUBELSKIE	0,172	F	F	F	F	F
LUBUSKIE	0,251	D	D	D	C	D
ŁÓDZKIE	0,315	C	B	D	D	D
MAŁOPOLSKIE	0,359	B	B	A	B	B
MAZOWIECKIE	0,420	A	A	A	A	A
OPOLSKIE	0,262	D	D	D	D	D
PODKARPACKIE	0,238	E	E	E	E	D
PODLASKIE	0,192	F	F	E	E	E
POMORSKIE	0,333	B	B	B	A	B
ŚLĄSKIE	0,379	A	A	C	C	B
ŚWIĘTOKRZYSKIE	0,163	F	F	F	F	F
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	0,211	E	E	E	D	E
WIELKOPOLSKIE	0,329	B	B	C	D	B
ZACHODNIOPOMORSKIE	0,309	C	C	C	A	C

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań statutowych Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, przeprowadzonych w 2017 r. pod kierunkiem H. Godlewskiej – Majkowskiej.

TABELA 2. POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA POWIATÓW WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO DLA GOSPODARKI NARODOWEJ ORAZ WYBRANYCH SEKCJI

Powiat	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
	Gospodarka narodowa	Gospodarka narodowa	Przemysł	Handel i naprawy	Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Powiaty						
m. Wrocław	0,377	A	A	A	A	A
polkowicki	0,311	A	A	A	A	A
wrocławski	0,307	A	A	A	B	A
m. Legnica	0,297	A	A	A	A	A
m. Jelenia Góra	0,294	A	A	A	A	A
lubiński	0,286	A	A	A	B	A
głogowski	0,267	B	B	B	C	B
świdnicki	0,265	B	B	B	B	C
zgorzelecki	0,261	B	B	B	A	C
średzki	0,246	C	C	C	D	D
bolesławiecki	0,245	C	B	C	B	D
jeleniogórski	0,243	C	C	C	A	D
oławski	0,243	C	C	C	C	C
wołowski	0,243	C	C	B	C	C
kłodzki	0,242	C	C	C	B	C
kamiennogórski	0,238	C	C	C	C	C
wałbrzyski	0,234	C	C	C	B	D
lubański	0,228	C	C	C	B	D
legnicki	0,228	C	D	D	C	D
dzierżoniowski	0,228	C	C	C	C	D
oleśnicki	0,227	C	C	D	C	D
jaworski	0,224	C	D	D	C	D

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań statutowych Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, przeprowadzonych w 2017 r. pod kierunkiem H. Godlewskiej – Majkowskiej.

TABELA 3. POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA GMIN WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO DLA GOSPODARKI NARODOWEJ ORAZ WYBRANYCH SEKCJI

Gmina	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
	Gospodarka narodowa	Gospodarka narodowa	Przemysł	Handel i naprawy	Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Gminy miejskie						
Wrocław (m)	0,277	A	A	A	A	A
Świdnica (m)	0,270	A	A	A	A	A
Chojnów (m)	0,264	A	A	A	A	A
Zgorzelec (m)	0,259	A	A	A	A	A
Bolesławiec (m)	0,259	A	A	A	A	A
Głogów (m)	0,256	A	A	A	A	A
Lubin (m)	0,255	A	A	A	A	A
Oława (m)	0,251	A	A	A	A	A
Złotoryja (m)	0,250	A	A	A	A	A
Oleśnica (m)	0,248	A	A	A	A	A
Lubań (m)	0,246	A	A	A	A	A
Jawor (m)	0,245	A	A	A	A	A
Karpacz (m)	0,245	A	A	A	A	A
Legnica (m)	0,244	A	A	A	A	A
Polanica-Zdrój (m)	0,243	A	A	A	A	A
Duszniki-Zdrój (m)	0,243	A	A	A	A	A
Szczawno-Zdrój (m)	0,242	A	A	A	A	A
Jelenia Góra (m)	0,242	A	A	A	A	A
Dzierżoniów (m)	0,239	A	A	A	A	A
Kamienna Góra (m)	0,235	A	A	A	A	A
Świebodzice (m)	0,231	A	A	A	A	A
Kłodzko (m)	0,231	A	A	A	A	A
Kudowa-Zdrój (m)	0,227	A	A	A	A	A
Boguszów-Gorce (m)	0,225	A	A	A	A	A

Zawidów (m)	0,225	A	A	A	B	B
Kowary (m)	0,223	A	A	A	A	B
Nowa Ruda (m)	0,223	A	A	A	A	A
Wałbrzych (m)	0,222	A	A	A	A	A
Świeradów-Zdrój (m)	0,221	A	A	A	A	B
Jedlina-Zdrój (m)	0,219	A	A	A	A	A
Bielawa (m)	0,217	A	A	A	A	A
Piława Górna (m)	0,213	A	B	A	A	B
Piechowice (m)	0,210	A	B	A	A	B
Szklarska Poręba (m)	0,208	B	B	A	A	B
Wojcieszów (m)	0,177	C	C	D	C	D
Gminy wiejskie						
Kobierzyce (w)	0,270	A	A	A	A	A
Grębocice (w)	0,249	A	A	A	A	A
Lubin (w)	0,248	A	A	A	A	A
Jerzmanowa (w)	0,246	A	A	A	A	A
Długołęka (w)	0,235	A	A	A	A	A
Rudna (w)	0,232	A	A	A	A	A
Czernica (w)	0,230	A	A	A	A	A
Gromadka (w)	0,213	A	A	A	C	D
Radwanice (w)	0,213	A	A	A	B	B
Krośnice (w)	0,211	A	A	B	B	B
Kunice (w)	0,211	A	B	B	A	A
Legnickie Pole (w)	0,210	B	B	B	B	C
Bolesławiec (w)	0,209	B	B	B	B	B
Warta Bolesławiecka (w)	0,209	B	B	B	B	C
Jeżów Sudecki (w)	0,207	B	B	B	C	C
Podgórzyn (w)	0,206	B	B	B	B	B
Miękinia (w)	0,203	B	B	B	C	C
Czarny Bór (w)	0,199	B	B	B	C	C
Wisznia Mała (w)	0,198	B	B	B	C	B
Żukowice (w)	0,196	B	B	B	C	C
Zgorzelec (w)	0,195	B	B	C	C	C
Siekierczyn (w)	0,194	B	B	B	B	C
Dobromierz (w)	0,193	B	B	B	B	C

Gaworzyce (w)	0,192	B	C	C	B	C
Kamienna Góra (w)	0,190	C	C	C	B	B
Głogów (w)	0,190	C	C	C	B	C
Osiecznica (w)	0,189	C	C	B	D	D
Mściwojów (w)	0,188	C	C	C	C	D
Kamieniec Ząbkowicki (w)	0,187	C	C	B	C	D
Mietków (w)	0,186	C	C	C	C	C
Świdnica (w)	0,184	C	C	C	D	C
Paszowice (w)	0,184	C	C	C	B	C
Miłkowice (w)	0,184	C	C	C	C	C
Walim (w)	0,183	C	C	C	C	C
Oleśnica (w)	0,183	C	C	C	D	D
Męcinka (w)	0,182	C	C	C	C	D
Marcinowice (w)	0,182	C	C	D	D	D
Sulików (w)	0,180	C	C	C	D	E
Dzierżoniów (w)	0,180	C	C	C	C	D
Oława (w)	0,179	C	C	D	C	C
Malczyce (w)	0,179	C	C	C	C	D
Kłodzko (w)	0,177	C	C	D	D	D
Mysłakowice (w)	0,176	C	C	D	D	D
Krotoszyce (w)	0,175	C	C	C	C	C
Żórawina (w)	0,174	C	C	D	C	B
Dobroszyce (w)	0,173	C	D	D	C	C
Gminy miejsko - wiejskie						
Polkowice (m-w)	0,268	A	A	A	A	A
Siechnice (m-w)	0,252	A	A	A	A	A
Brzeg Dolny (m-w)	0,242	A	A	A	A	A
Kąty Wrocławskie (m-w)	0,236	A	A	A	A	A
Ząbkowice Śląskie (m-w)	0,235	A	A	A	A	A
Środa Śląska (m-w)	0,223	A	A	A	B	B
Żarów (m-w)	0,223	A	A	A	A	B
Strzegom (m-w)	0,222	A	A	A	A	B
Bogatynia (m-w)	0,217	A	A	A	B	B
Strzelin (m-w)	0,214	A	A	A	A	B
Prochowice (m-w)	0,212	A	A	B	B	C

Wołów (m-w)	0,209	B	B	A	B	B
Lubawka (m-w)	0,207	B	B	B	B	B
Syców (m-w)	0,206	B	B	B	B	C
Sobótka (m-w)	0,205	B	B	B	B	B
Jelcz-Laskowice (m-w)	0,205	B	B	B	B	B
Oborniki Śląskie (m-w)	0,205	B	B	B	B	B
Lądek-Zdrój (m-w)	0,204	B	B	B	B	C
Góra (m-w)	0,202	B	B	B	B	C
Radków (m-w)	0,202	B	B	B	B	C
Stronie Śląskie (m-w)	0,199	B	B	B	B	C
Pieńsk (m-w)	0,197	B	B	B	B	C
Olszyna (m-w)	0,195	B	B	B	C	C
Mieroszów (m-w)	0,194	B	B	B	C	C
Szczytna (m-w)	0,192	B	B	C	C	D
Twardogóra (m-w)	0,192	B	B	C	B	C
Chocianów (m-w)	0,192	B	C	C	B	B
Nowogrodziec (m-w)	0,190	C	C	B	C	D
Milicz (m-w)	0,190	C	C	C	B	C
Trzebnica (m-w)	0,188	C	C	B	B	B
Gryfów Śląski (m-w)	0,188	C	C	C	B	C
Ścinawa (m-w)	0,187	C	C	C	C	C
Węgliniec (m-w)	0,184	C	C	C	D	E
Jaworzyna Śląska (m-w)	0,182	C	C	C	C	D
Złoty Stok (m-w)	0,182	C	C	C	C	D
Głuszyca (m-w)	0,181	C	C	C	B	C
Żmigród (m-w)	0,181	C	C	C	C	C
Bolków (m-w)	0,181	C	C	C	C	D
Przemków (m-w)	0,178	C	C	C	C	C
Międzylesie (m-w)	0,177	C	C	C	D	D
Bystrzyca Kłodzka (m-w)	0,176	C	C	C	C	D
Międzybórz (m-w)	0,175	C	C	C	D	D

(m) – gmina miejska, (w) – gmina wiejska, (m-w) – gmina miejsko-wiejska

Źródło: jak do tab. 1.

Uwaga: wszystkie wskaźniki w raporcie zostały policzone w oparciu o najbardziej aktualne dane z Banku Danych Lokalnych (2017).

TABELA 4. EFEKTY FUNKCJONOWANIA SPECJALNYCH STREF EKONOMICZNYCH NA KONIEC 2016 R.

Nazwa SSE	Powiat, gmina	Skumulowane nakłady inwestycyjne w mln zł	Liczba nowych i utrzymanych miejsc pracy	Sektory wiodące (co najmniej 20% udziału w nowych inwestycjach)
Wałbrzyska	Powiat bolesławiecki, Bolesławiec (m)	314,12	608	wyroby z gumy i tworzyw sztucznych, wyroby metalowe gotowe, z wyłączeniem maszyn i urządzeń, magazynowanie i usługi wspomagające transport
Legnicka	Powiat bolesławiecki, Gromadka (w)	202,96	416	artykuły spożywcze, maszyny i urządzenia, gdzie indziej niesklasyfikowane
Kamiennogórska	Powiat bolesławiecki, Nowogrodzice (m-w)	1 140,98	2 294	usługi związane z działalnością wydawniczą
Wałbrzyska	Powiat dzierzoniowski, Bielawa (m)	5,90	27	wyroby metalowe gotowe, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
Wałbrzyska	Powiat dzierzoniowski, Dzierżonów (m)	846,39	2 400	chemikalia i wyroby chemiczne, wyroby z gumy i tworzyw sztucznych
Kamiennogórska/ Wałbrzyska	Powiat jaworski, Jawor (m)	-	-	brak inwestycji
Kamiennogórska/ Wałbrzyska	Powiat jaworski, Bolków (m-w)	-	-	brak inwestycji
Wałbrzyska	Powiat jaworski, Męcinka (w)	-	-	brak inwestycji
Wałbrzyska	Powiat jaworski, Wądroże Wielkie (w)	-	-	brak inwestycji
Kamiennogórska	Powiat jeleniogórski, Piechowice (m)	420,99	592	papier i wyroby z papieru, wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
Kamiennogórska	Powiat jeleniogórski, Janowice Wielkie (w)	189,59	1 538	wyroby z gumy i tworzyw sztucznych
Kamiennogórska	Powiat kamiennogórski, Kamienna Góra (m)	118,47	613	wyroby tekstylne, pojazdy samochodowe (z wyłączeniem motocykli), przyczepy i naczepy
Kamiennogórska	Powiat kamiennogórski, Kamienna Góra (w)	316,04	818	pojazdy samochodowe (z wyłączeniem motocykli), przyczepy i naczepy
Kamiennogórska	Powiat kamiennogórski, Lubawka (m-w)	18,03	414	wyroby tekstylne
Wałbrzyska	Powiat kłodzki, Kłodzko (m)	263,90	996	urządzenia elektryczne i nieelektryczny sprzęt gospodarstwa domowego
Wałbrzyska	Powiat kłodzki, Kudowa-Zdrój (m)	20,95	117	wyroby metalowe gotowe, z wyłączeniem maszyn i urządzeń

Wałbrzyska	Powiat kłodzki, Nowa Ruda (m)	46,12	262	wyroby z gumy i tworzyw sztucznych, urządzenia elektryczne i nonelektryczny sprzęt gospodarstwa domowego
Wałbrzyska	Powiat kłodzki, Bystrzyca Kłodzka (m-w)	-	-	brak inwestycji
Wałbrzyska	Powiat kłodzki, Kłodzko (w)	29,46	181	wyroby z gumy i tworzyw sztucznych, pojazdy samochodowe (z wyłączeniem motocykli), przyczepy i naczepy
Wałbrzyska	Powiat kłodzki, Nowa Ruda (w)	152,01	452	pojazdy samochodowe (z wyłączeniem motocykli), przyczepy i naczepy
Kamiennogórska	Powiat lubański, Lubań (m)	142,42	866	chemikalia i wyroby chemiczne
Kamiennogórska	Powiat lubański, Lubań (w)	-	-	brak inwestycji
Kamiennogórska	Powiat lwówecki, Gryfów Śląski (m-w)	0,30	3	wyroby metalowe gotowe, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
Kamiennogórska	Powiat lwówecki, Mirsk (m-w)	-	-	brak inwestycji
Wałbrzyska	Powiat strzeliński, Strzelin (m-w)	157,46	205	maszyny i urządzenia, gdzie indziej niesklasyfikowane
Wałbrzyska	Powiat strzeliński, Wiązów (m-w)	-	-	brak inwestycji
Wałbrzyska	Powiat świdnicki, Świdnica (m)	1 134,76	2 996	chemikalia i wyroby chemiczne, urządzenia elektryczne i nonelektryczny sprzęt gospodarstwa domowego
Wałbrzyska	Powiat świdnicki, Świebodzice (m)	49,03	192	maszyny i urządzenia, gdzie indziej niesklasyfikowane
Wałbrzyska	Powiat świdnicki, Dobromierz (w)	-	-	brak inwestycji
Wałbrzyska	Powiat świdnicki, Strzegom (m-w)	254,07	264	artykuły spożywcze
Wałbrzyska	Powiat świdnicki, Świdnica (w)	-	-	brak inwestycji
Wałbrzyska	Powiat świdnicki, Żarów (m-w)	1 185,61	2 320	urządzenia elektryczne i nonelektryczny sprzęt gospodarstwa domowego, maszyny i urządzenia, gdzie indziej niesklasyfikowane
Wałbrzyska	Powiat m. Wałbrzych	5 209,33	7 437	pojazdy samochodowe (z wyłączeniem motocykli), przyczepy i naczepy

Wałbrzyska	Powiat ząbkowicki, Ząbkowice Śląskie (m-w)	21,59	23	drewno i wyroby z drewna i korka, z wyłączeniem mebli; wyroby ze słomy i materiałów w rodzaju stosowanych do wyplatania
Kamiennoogórska/ Legnicka	Powiat zgorzelecki, Zgorzelec (m)	-	-	brak inwestycji
Legnicka	Powiat złotoryjski, Złotoryja (m)	145,45	378	wyroby z gumy i tworzyw sztucznych
Kamiennoogórska	Powiat m. Jelenia Góra, Jelenia Góra (m)	7,63	39	wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
Legnicka	Powiat głogowski, Głogów (m)	35,30	43	wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
Wałbrzyska	Powiat górowski, Góra (m-w)	9,46	31	wyroby metalowe gotowe, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
Legnicka	Powiat legnicki, Chojnów (m)	65,97	123	maszyny i urządzenia, gdzie indziej niesklasyfikowane
Legnicka	Powiat legnicki, Chojnów (w)	-	-	brak inwestycji
Legnicka	Powiat legnicki, Legnickie Pole (w)	663,89	2 428	wyroby metalowe gotowe, z wyłączeniem maszyn i urządzeń, pojazdy samochodowe (z wyłączeniem motocykli), przyczepy i naczepy
Legnicka	Powiat legnicki, Miłkowice (w)	-	-	brak inwestycji
Legnicka	Powiat legnicki, Prochowice (m-w)	-	-	brak inwestycji
Legnicka	Powiat lubiński, Lubin (m)	-	-	brak inwestycji
Legnicka	Powiat polkowicki, Polkowice (m-w)	4 252,43	4 973	pojazdy samochodowe (z wyłączeniem motocykli), przyczepy i naczepy
Legnicka	Powiat polkowicki, Przemków (m-w)	-	-	brak inwestycji
Wałbrzyska	Powiat wołowski, Brzeg Dolny (m-w)	323,67	1 162	chemikalia i wyroby chemiczne
Wałbrzyska	Powiat wołowski, Wołów (m-w)	38,05	94	wyroby z gumy i tworzyw sztucznych
Legnicka	Powiat m. Legnica, Legnica (m)	1 520,92	4 062	wyroby z gumy i tworzyw sztucznych, wyroby metalowe gotowe, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
Wałbrzyska	Powiat oleśnicki, Oleśnica (m)	141,86	918	pojazdy samochodowe (z wyłączeniem motocykli), przyczepy i naczepy

Wałbrzyska	Powiat oleśnicki, Syców (m-w)	-	-	brak inwestycji
Wałbrzyska	Powiat oleśnicki, Twardogóra (m-w)	6,11	-	wyroby z gumy i tworzyw sztucznych
Wałbrzyska	Powiat oławski, Oława (m)	1 577,70	2 472	papier i wyroby z papieru, urządzenia elektryczne i nieelektryczny sprzęt gospodarstwa domowego,
Wałbrzyska	Powiat oławski, Jelcz-Laskowice (m-w)	1 658,91	3 435	pojazdy samochodowe (z wyłączeniem motocykli), przyczepy i naczepy
Wałbrzyska	Powiat oławski, Oława (w)	191,27	331	artykuły spożywcze, wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
Legnicka	Powiat średzki, Kostomłoty (w)	-	-	brak inwestycji
Legnicka	Powiat średzki, Miękinia (w)	-	-	brak inwestycji
Legnicka	Powiat średzki, Środa Śląska (m-w)	1 062,07	1 944	wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych, pojazdy samochodowe (z wyłączeniem motocykli), przyczepy i naczepy
Kamiennogórska	Powiat trzebnicki, Prusice (m-w)	-	-	brak inwestycji
Kamiennogórska	Powiat trzebnicki, Żmigród (m-w)	37,98	122	wyroby metalowe gotowe, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
Wałbrzyska	Powiat wrocławski, Długołęka (w)	0,97	-	metale
Tarnobrzeska/ Wałbrzyska	Powiat wrocławski, Kobierzyce (w)	4 089,38	5 617	komputery, wyroby elektroniczne i optyczne
Wałbrzyska	Powiat m. Wrocław, Wrocław (m)	2 291,74	9 581	chemikalia i wyroby chemiczne

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Gospodarki.

TABELA 5. WYKAZ UCZELNI WYŻSZYCH, WYDZIAŁÓW ORAZ PRYZNANYCH KATEGORII PRZEZ MINISTERSTWO NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

Nazwa szkoły	Kategoria MNiSW
Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu	A+ – Wydział Kompozycji, Dyrygentury, Teorii Muzyki i Muzykoterapii)
	B – Wydział Edukacji Muzycznej, Chóralistyki i Muzyki Kościelnej
	B – Wydział Wokalny
	C – Wydział Instrumentalny
Akademia Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu	A – Wydział Malarstwa i Rzeźby
	A – Wydział Ceramiki i Szkła
	A – Wydział Grafiki i Sztuki Mediów
	B – Wydział Architektury Wnętrz i Wzornictwa
Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu	B – Wydział Fizjoterapii
	A – Wydział Wychowania Fizycznego
	C – Wydział Nauk o Sporcie
Dolnośląska Szkoła Wyższa we Wrocławiu	B – Wydział Nauk Społecznych i Dziennikarstwa
	B – Wydział Nauk Pedagogicznych
Dolnośląska Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Techniki w Polkowicach	b.d.
Dolnośląska Wyższa Szkoła Służb Publicznych "Asesor" we Wrocławiu	b.d.
Ewangelikalna Wyższa Szkoła Teologiczna we Wrocławiu	b.d.
Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze	b.d.
Międzynarodowa Wyższa Szkoła Logistyki i Transportu we Wrocławiu	C – Wydział Logistyki i Transportu
Niepubliczna Wyższa Szkoła Medyczna we Wrocławiu	b.d.
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu	b.d.
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Witelona w Legnicy	b.d.
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Głogowie	b.d.
Papieski Wydział Teologiczny we Wrocławiu	B
Politechnika Wrocławska	A – Wydział Elektroniki Mikrosystemów i Fotoniki
	A – Wydział Inżynierii Środowiska
	A – Wydział Elektroniki
	B – Wydział Elektryczny

	B – Wydział Architektury
	A – Wydział Podstawowych Problemów Techniki
	A – Wydział Chemiczny
	A – Wydział Mechaniczny
	A – Wydział Budownictwa Lądowego i Wodnego
	A – Wydział Mechaniczno-Energetyczny
	A – Matematyki
	B – Wydział Geoinżynierii, Górnictwa i Geologii
	B – Wydział Informatyki i Zarządzania
Sudecka Wyższa Szkoła w Kłodzku z siedzibą w Kłodzku	b.d.
Szkoła Wyższa Rzemiosł Artystycznych i Zarządzania we Wrocławiu	b.d.
Uczelnia Zawodowa Zagłębia Miedziowego w Lubinie	b.d.
Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu	B – Wydział Inżynieryjno-Ekonomiczny
	A – Wydział Zarządzania, Informatyki i Finansów
	B – Wydział Nauk Ekonomicznych
	B – Wydział Ekonomii, Zarządzania i Turystyki w Jeleniej Górze
Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu	A – Wydział Lekarski Kształcenia Podyplomowego
	A – Wydział Nauk o Zdrowiu
	B – Wydział Lekarski
	B – Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Analityki Medyczne
	B – Wydział Lekarsko-Stomatologiczny
Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu	A + – Wydział Nauk o Żywności
	A – Wydział Biologii i hodowli zwierząt
	A – Wydział Medycyny Weterynaryjnej
	B – Wydział Przyrodniczo-technologiczny
	B – Wydział Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji
Uniwersytet Wrocławski	B – Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych
	A – Wydział Biotechnologii
	B – Wydział Nauk Biologicznych
	A – Wydział Chemii
	A – Wydział Fizyki i Astronomii
	A – Wydział Matematyki i Informatyki
	C – Wydział Filologiczny

	A – Wydział Nauk o Ziemi i Kształtowania Środowiska
	A – Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii
	B – Wydział Nauk Społecznych
Wrocławska Wyższa Szkoła Informatyki Stosowanej we Wrocławiu	C – Wydział Informatyki
Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu	C – Wydział Finansów i Zarządzania
Wyższa Szkoła Filologiczna we Wrocławiu	B – Wydział Neofilologii
Wyższa Szkoła Fizjoterapii we Wrocławiu	b.d.
Wyższa Szkoła Handlowa we Wrocławiu	C – Wydział Ekonomiczno-Menedżerski
Wyższa Szkoła Humanistyczna we Wrocławiu	b.d.
Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania "COPERNICUS" we Wrocławiu	b.d.
Wyższa Szkoła Medyczna w Kłodzku	b.d.
Wyższa Szkoła Medyczna w Legnicy z siedzibą w Legnicy	b.d.
Wyższa Szkoła Menedżerska w Jeleniej Górze	b.d.
Wyższa Szkoła Menedżerska w Legnicy	b.d.
Wyższa Szkoła Oficerska Wojsk Lądowych imienia generała Tadeusza Kościuszki	C – Wydział Nauk o Bezpieczeństwie
	B – Wydział Zarządzania
Wyższa Szkoła Prawa im. Heleny Chodkowskiej	b.d.
Wyższa Szkoła Techniczno-Ekonomiczna w Świdnicy z siedzibą w Świdnicy	b.d.
Wyższa Szkoła Zarządzania "Edukacja" we Wrocławiu	C – Wydział zarządzania
Wyższa Szkoła Zarządzania i Coachingu we Wrocławiu	b.d.
Wyższa Szkoła Zarządzania i Finansów we Wrocławiu	b.d.
Wyższa Szkoła Zarządzania i Marketingu we Wrocławiu	b.d.
Wyższa Szkoła Zarządzania i Przedsiębiorczości z siedzibą w Wałbrzychu	b.d.
SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny wydział we Wrocławiu	A+ – dla całego wydziału

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Wyniki kompleksowej oceny jakości działalności naukowej lub badawczo-rozwojowej jednostek naukowych 2017 (http://www.nauka.gov.pl/g2/oryginal/2017_10/ca19d390d520ad9a37d6f2ba7c8499e4.pdf) (dostęp: 07.11.2017)

Korekta raportu: Paulina Mechło

Redaktor pomocniczy: Wojciech Sabat